

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา และมารับบริการเป็นผู้ป่วยของศูนย์มะเร็ง ชลบุรี ที่มีคะแนนความหวังในคุณภาพชีวิตระดับต่ำ (12-23 คะแนน) จากแบบประเมินความหวังของเฮิร์ธ (Herth, 1992)
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีคะแนนความหวังในคุณภาพชีวิตระดับต่ำ สุ่มครีเจเข้าร่วมการวิจัย มีจำนวน 12 คน แบ่งกลุ่มโดยใช้วิธีการจับคู่ (matched pair) คือ การสลับเข้ากลุ่มก่อนเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิต
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงรายบุคคล

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

1. แบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิต
 - 1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหวังและคุณภาพชีวิต

1.2 สร้างแบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิต โดยผู้วิจัยนำมาจากแบบประเมินความหวังของเฮิร์ธที่แปลเป็นภาษาไทย โดย สุนทรี วัฒนเบญจโสภา (2543) นำมาปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับความหวังในคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา

1.3 แบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบข้อคำถามจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้าง ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้พร้อมทั้งขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบประเมินที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษา ณ ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี จำนวน 30 คน

1.5 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินเป็นรายข้อ $r \geq .20$ ขึ้นไป

1.6 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

1.7 นำแบบประเมินที่ได้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

แบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิตที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบประเมินความหวังของเฮิร์ธ เป็นแบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิตลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ แบ่งข้อคำถามเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกลึกภายในที่เกิดขึ้นชั่วคราวและในอนาคต จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 1, 2, 6, 11) ด้านความพร้อมภายใน ทางบวกและความคาดหวัง จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 4, 7, 10, 12) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตน และผู้อื่น จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 3, 5, 8, 9) ในจำนวนข้อคำถามทั้งหมดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม ด้านบวก 10 ข้อ ข้อคำถาม ด้านลบ 2 ข้อ (ข้อ 3, 6) ผู้ตอบสามารถเลือกตอบตามความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อข้อคำถามในประโยคนั้นได้ 4 ระดับ และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	คะแนน
เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

คะแนนที่เป็นไปได้อยู่ในช่วงระหว่าง 12-48 คะแนน โดยข้อคำถามทางลบจะถูกกลับค่าคะแนนก่อนนำไปรวมคะแนน คะแนนที่สูงกว่าบ่งชี้ว่า มีความหวังในคุณภาพชีวิตมากกว่า

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

คะแนน 12-23 คะแนน หมายถึง มีความหวังในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำ

คะแนน 24-35 คะแนน หมายถึง มีความหวังในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 36-48 คะแนน หมายถึง มีความหวังในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงรายบุคคลมีขั้นตอนดำเนินการสร้าง

ดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงและความหวังในคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมในการเพิ่มระดับความหวังในคุณภาพชีวิต

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง เพื่อเพิ่มระดับความหวังในคุณภาพชีวิตแก่ผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษาตามจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการ

2.3 นำโปรแกรมนี้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.5 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงรายบุคคลที่ปรับปรุงแล้วไปฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ณ ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี จำนวน 2 ราย เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.6 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research design) เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงต่อความหวังในคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา จำนวน 12 คน โดยมีกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน ทำการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated measures design : one between-subjects variable and one within-subjects variable) (Howell, 1997, p. 458, 1999, pp. 357-358)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

	b_1	b_2	b_3
a_1	G_1	G_1	G_1
.	.	.	.
.	.	.	.
a_2	G_2	G_2	G_2

a_1 แทน กลุ่มทดลอง

a_2 แทน กลุ่มควบคุม

b_1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

b_2 แทน ระยะหลังการทดลอง

b_3 แทน ระยะติดตามผล

G_1 แทน จำนวนคนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง

G_2 แทน จำนวนคนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง

วิธีการดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการศูนย์มะเร็งชลบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

1.2 หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง ชลบุรี และอาจารย์ปัทมา ณ นคร หัวหน้าแผนกรังสีรักษา เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการวิจัย

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษาและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยให้ผู้ป่วยทำแบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิต คัดเลือกผู้ป่วยที่มีคะแนนความหวังในคุณภาพชีวิตระดับต่ำได้จำนวน 12 คน แบ่งกลุ่ม โดยวิธีการจับคู่ คือ การสลับเข้ากลุ่มก่อนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน ผู้วิจัย

สนทนากับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อสัมภาษณ์ถึงความหวังในคุณภาพชีวิต และทำความเข้าใจในการเข้าร่วมวิจัยและที่แจ้งขั้นตอนการให้คำปรึกษา

2.2 ระยะการทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง 7 มีนาคม 2546

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับกลุ่มทดลอง โดยทำการทดลองเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50-60 นาที รวม 4 สัปดาห์ 8 ครั้ง โดยเริ่มทำการทดลองวันละ 3 คน ในช่วงเวลา 13.00 – 16.30 น. คือ ผู้เข้าร่วมการทดลองคนที่ 1, 2, 3 ทำการทดลองวันจันทร์และวันพุธ ส่วนผู้เข้าร่วมการทดลองคนที่ 4, 5, 6 ทำการทดลองวันอังคารและวันพฤหัสบดี สำหรับกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง แต่ได้รับวิธีปกติที่ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี จัดให้

2.3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิตชุดเดียวกับครั้งที่ใช้ในระบะก่อนการทดลองทันที กลุ่มที่ได้รับคำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ตอบแบบประเมินวันที่ 5 และ 6 มีนาคม 2546 และกลุ่มควบคุมในวันที่ 4 มีนาคม 2546 คะแนนที่ได้เป็นหลังการทดลอง (post test)

2.4 ระยะติดตามผล เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม ถึง 28 มีนาคม 2546 ห่างจากระยะหลังการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความหวังในคุณภาพชีวิตฉบับเดิมอีกครั้ง คะแนนที่ได้เป็นคะแนนระยะติดตามผล (follow up)

3. นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วนเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis of variance : one between-subjects variable and one within-subjects variable) (Howell, 1997, pp. 458-470, 1999, pp. 357-358) และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษาคิวเบสิก (QBASIC) ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม (อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา) เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)